

УДК 378.018.8:373.2.011.3-051]:001.895

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2022.4.5>

Ірина ПІДЛИПНЯК

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 2, м. Умань, Черкаська обл., Україна, 20300

ORCID: 0000-0002-8265-589X

Бібліографічний опис статті: Підлипняк, І. (2022). Театралізована діяльність як засіб розвитку творчої особистості дітей дошкільного віку. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 29–35, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.4.5>

ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті на основі аналізу наукових підходів розглянуто поняття творчості та особливостей розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку; визначено роль театралізованої діяльності у розвитку творчих здібностей дітей. Висвітлено принципи організації театралізованої діяльності для забезпечення ефективного результату творчого розвитку дітей під час педагогічного процесу у закладі дошкільної освіти. Визначено провідну роль театралізованої діяльності як засобу розвитку творчої особистості дошкільника.

Встановлено, що дошкільний вік вважається сприятливим періодом для прояву особистості дитини в різних галузях знань і творчості. Акцентовано увагу, що головною особливістю особистого розвитку дитини дошкільного віку є творчість, що у свою чергу є нормальною особливістю віку дитини. Окреслено, що творча особистість дитини дошкільного віку – це комплекс властивостей особистості. З творчістю нерозривно пов'язані такі якості особистості дошкільника, як продуктивна увага, творче мислення та активність, наявність творчих нахилів та здібностей, мотивації та суб'єктивного досвіду творення. Крім того до цього переліку додаються такі якості, як захопленість творчою діяльністю, оригінальність, ініціативність, швидке орієнтування в незнайомих ситуаціях, незвична напруженість уваги, сприйнятливність, інтуїція, широта знань, ухилення від шаблону, завзятість, висока самоорганізація, колосальна працездатність, задоволеність не стільки досягненням мети творчості, скільки самим творчим процесом.

Отже, теоретичний аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми спрямований на з'ясування основних теоретичних підходів до розуміння природи, сутності і розвитку творчих здібностей; особливостей розвитку творчих здібностей засобами театралізованої діяльності; специфіки дозвілєвої діяльності, що має бути врахована в організації занять театральним мистецтвом з дітьми дошкільного віку.

Ключові слова: театралізована діяльність, творчість, творчі здібності, творчий розвиток.

Ірина PIDLYPNIAK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Psychology and Pedagogy of Child Development, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 2, Sadova str., 2, Uman, Cherkasy region, Ukraine

ORCID: 0000-0002-8265-589X

To cite this article: Pidlypniak, I. (2022). Teatralizovana diialnist yak zasib rozvytku tvorchoi osobystosti ditei doshkilnoho viku [Theatrical activity as a means of developing the creative personality of preschool children]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 29–35, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.4.5>

THEATRICAL ACTIVITY AS A MEANS OF DEVELOPING THE CREATIVE PERSONALITY OF PRESCHOOL CHILDREN

The concept of creativity and features of developing the creative abilities of preschool children was examined; the role of theatrical activity in the development of children's creative abilities was determined in the article on the basis of scientific approaches analysis. Principles of organizing theatrical activity to ensure the effective result of children's creative development during the pedagogical process in a preschool education establishment were highlighted. The leading role of theatrical activity as a means of developing the creative personality of a preschool child was defined.

It was found that a preschool age was considered a favourable period for the manifestation of a child's personality

in various fields of knowledge and creativity. It was emphasized that the main feature of the personal development of a preschool child was creativity, which in turn was a normal feature of the child's age. It is outlined that a creative personality of a preschool child was a complex of personality properties. Creativity was inextricably connected with such qualities of a preschooler's personality as productive imagination, creative thinking and activity, presence of creative inclinations and abilities, motivation and subjective experience of creation. In addition, such qualities as passion for creative activity, originality, initiative, quick orientation in unfamiliar situations, unusual intensity of attention, receptivity, intuition, breadth of knowledge, avoidance of patterns, tenacity, high self-organization, colossal work capacity, satisfaction not so much in achieving the purpose of creativity, as the creative process itself were added to this list.

Therefore, theoretical analysis of scientific literature on the studied issue was aimed at clarifying the main theoretical approaches to understanding the nature, essence and development of creative abilities; peculiarities of the development of creative abilities by means of theatrical activity; specifics of leisure activities that must be taken into account while organizing the classes of theatre arts with preschool children.

Key words: *theatrical activity, creativity, creative abilities, creative development.*

Актуальність проблеми. Реформування дошкільної освіти потребує розв'язання безлічі питань, серед яких виняткове місце належить проблемі формування творчої особистості, посилюється потреба в розвитку творчих здібностей, розкритті творчого потенціалу, формуванні художньо-естетичних цінностей особистості. Художній розвиток дітей, актуалізація закладених в них природою здібностей і задатків сприяє вмінню самоорганізуватися, приймати елементарні рішення, виявляти творчу активність, ініціативність, оригінальність в різних видах творчої діяльності. Саме творчий підхід до справи є однією із умов виховання активної життєвої позиції особистості. Велика увага надається цьому питанню в державних законодавчих актах, що стосуються освіти, оскільки розвиток творчого потенціалу дитини є актуальною проблемою сучасності. Дана проблема знайшла широке обґрунтування в Національній доктрині розвитку освіти, Законі України «Про дошкільну освіту», у Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження вказує на те, що вагомий внесок у розвиток науки про творчі здібності зробили вчені Б. Теплов, Л. Виготський, І. Лернер, С. Сисоєва, зауваживши, що майже кожну дитину можна навчити творчості, виховуючи в неї інтерес до знань.

Гру як суттєвий засіб дитячого прояву життєвих вражень, що є неодмінною потребою, яку закладено в самій природі дитини, вивчали вчені Л. Артемова, Н. Палій, Г. Шевченко та ін.. Значення театрального мистецтва при формуванні духовної культури особистості розглянуто в працях Є. Вахтангова, А. Луначарського, В. Немировича-Данченка; проблемі морального розвитку дітей засобами театралізованої діяльності присвятили свої дослідження

А. Брянцева, С. Образцова та ін.

Засобами театрального мистецтва, як складову розвитку дитячої творчі в своїх працях розглядали: Л. Виготський, Б. Теплов, Д. Менджеріцька, Л. Артемова, Е. Труслова, Р. Жуковська, Н. Карпінська та ін.

Театралізовані ігри у психолого-педагогічних дослідженнях трактуються у двох значеннях: як вид діяльності і як засіб розвитку. За Л. Виготським, театралізована гра визначається як драматизація, за Є. Трусолою – як театралізована ігрова творчість, Д. Ельконін вважає театралізовані ігри близькими до мистецтва.

Феномен «театралізована діяльність дітей дошкільного віку» визначено науковцями у різноманітних контекстах: «театральна діяльність», «театралізована гра» (Л. Артемова), «театралізована діяльність» (А. Богуш), «театральна-ігрова діяльність» (О. Амацьєва), «ігри за сюжетами літературних творів» (Ю. Косенко), «театральна-мовленнєва діяльність» (Н. Гавриш) тощо.

Мета статті – розкрити особливості театралізованої діяльності як засобу розвитку творчої особистості дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема розвитку творчих здібностей особистості є однією з центральних в педагогіці, оскільки прогрес суспільства – це шлях постійної творчості, подолання стереотипів і вироблення нових, нестандартних, оригінальних підходів до їх втілення. Одним з головних педагогічних завдань при цьому є виховання людини, здатної акумулювати і творчо переосмислювати набутий досвід, досягнення людства в науці, культурі, мистецтві, розвивати технології. Це завдання відображене в Національній доктрині розвитку освіти в Україні, в якій підкреслюється необхідність застосовувати нові педагогічні технології особистісно-зорієнтованого виховання для фор-

мування творчих здібностей дітей.

На особливу увагу заслуговує розвиток художньо-творчих здібностей у дітей дошкільного віку, що сприяє проявам ініціативи та пізнавальної активності, стимулює інтерес до творчого пошуку, розкриває перспективи активного пізнання навколишнього середовища та самопізнання. Адже саме дитяча творчість є основою творчих досягнень та відкриттів у майбутньому.

Дитяча творчість – одна з форм самостійної діяльності дитини, в процесі якої вона відступає від звичних і знайомих їй способів прояву навколишнього світу, експериментує і створює щось нове для себе й інших.

У методичній літературі згадується ще одне поняття, пов'язане з творчістю, – творчі здібності. Як визначив Е. Фромм – це «...здатність дивуватися, пізнавати, вміння знаходити вихід із нестандартних ситуацій; це спрямованість на відкриття нового й здатність глибокого усвідомлення».

Як показують наукові дослідження й досвід педагогів-практиків, творчі здібності виявляються з п'ятого року життя, але це зовсім не означає, що до цього моменту їх не слід розвивати. Навпаки, чим раніше дитину навчать спостерігати, пояснювати незвичайне, дивуватися оточуючим явищам, предметам, експериментувати тим ґрунтовніше підготують її до прояву власне творчих здібностей. Творчість багато в чому визначається вмінням по-різному висловлювати свої почуття та уявлення про навколишній світ. Для цього слід навчити дитину бачити предмет з різних боків, уміти, враховувати різні ознаки предмета, створювати образ. Необхідно, щоб дитина не тільки вільно фантазувала, а й спрямовувала свою фантазію, творчі здібності на вирішення різноманітних завдань (Bila, 2014).

Щоб сформувати творчі здібності, дитині необхідно накопичити якнайбільше вражень про навколишній світ під час виконання різних видів діяльності. Пізніше дитина зацікавиться процесом творчості спочатку в тому виді діяльності, який їй сподобається найбільше, а потім – в усіх притаманних дошкільникам видах діяльності (гра, малювання, конструювання, гра на шумових та музичних інструментах, співі й танці, театралізована діяльність, читання та розігрування сюжетів знайомих літератур-

них творів, складання віршів чи казок, праця, ліплення, аплікація, ігри з геометричними фігурами або графічними символами, експериментування тощо).

Театралізована діяльність – це ще одна можливість кожній дитині проявити власну активність, повністю розкрити емоційні можливості, розгальмувати рухи, підвищити самооцінку, розкрити та розвинути творчі здібності, покращити пам'ять, збагатити словниковий запас, тобто виховати інтелектуально та творчо розвинутої особистість.

Сучасна дослідниця І. Кондратець, розглядає театралізовану діяльність як унікальний засіб розвитку емоційної сфери та акторських і режисерських умінь дитини дошкільного віку. На її думку, цінність театралізованої діяльності дитини полягає в: її імпровізаційній сутності; максимальному саморозгортанню дитини та волевиявленні в створенні сценічного образу; задоволенні, яке дитина відчуває під час підготовки вистави; розвитку уяви як психологічної основи сценічної гри; можливості дитини експериментувати зі своїми почуттями, досліджувати та вільно виражати; палітри емоцій і вражень, які переживає дитячий колектив у спільній творчій справі тощо (Kondratets, 2021).

Реалізація засад театралізованої діяльності дітей щодо набуття ними соціального досвіду має будуватися на принципах: гуманізації, що центрує дитину в світ дитинства і в світ дорослих, забезпечує дитині плекання власної свободи, гідності і самоповаги; ціннісної орієнтації, яка розкриває загальнолюдські цінності театрального мистецтва і особистісні цінності; інтеграції, визначальною цілісністю освітнього процесу та розвитку особистості.

І. Кондратець, визначено такі види театралізованої діяльності: за способом організації: індивідуальні ігри; парні ігри; групові; колективні ігри; за змістом театралізованої діяльності: пантомімічні етюди; інтонаційні етюди; інсценування літературних творів; за наявністю матеріалу: без матеріалів; костюмований; імітаційний (пальчиковий театр, театр долоньок), атрибутний (театр ляльок, театр іграшок, театр пляшок, театр ложок, театр склянок, театр шкарпеток, театр рукавичок тощо) (Kondratets, 2021).

Саме така класифікація видів театралізованої діяльності, такі підходи й засоби сприятимуть закладенню основ для формування в дітях

театральної культури, створювати, творити, вправлятися в творчій уяві та її втіленні.

Виховні можливості театралізованої діяльності посилюються і тим, що їх тематика майже не обмежена. Вона може задовольняти різні інтереси дітей. До того ж є унікальним засобом розвитку дитячої творчості.

Головним завданням вихователя закладу дошкільної освіти – це розкрити та розвинути індивідуальність кожної дитини. На перший план виходять відчуття дитини по відношенню до слів та дій героїв.

Театралізована діяльність має великі можливості для розвитку особистості. Діти, які приймають в ній участь, знайомляться з навколишнім світом в усьому його різноманітті через образи, кольори, звуки, а вміло поставлені запитання спонукають їх думати, аналізувати, робити висновки. Розумовий розвиток тісно пов'язаний з удосконаленням мовлення. В процесі роботи над виразністю реплік персонажів активізується словник дитини, удосконалюється звукова культура мовлення, інтонації. Роль, яку виконує дитина, репліки, які вона промовляє, ставлять дитину перед необхідністю правильно, чітко, зрозуміло висловлюватися, у неї покращується діалогічне мовлення (Bohush, 2008).

Театралізовані ігри діти люблять найбільше, та дають великий простір для творчих проявів дитини. В сучасних педагогіці і психології відмічається вплив гри на психічний розвиток дитини: формування здібностей, свідомості, моральних норм та правил поведінки, емоційного розвитку. Гра може змінити ставлення дитини до себе, самопочуття, способи спілкування з однолітками. Психотерапевтичний механізм сценічних ігор полягає у визначенні ролей для учасників. Роль може розкрити в дитині потенційний комунікативний ресурс. Улюблені герої стають зразками для наслідування. Саме здатність дитини до такої ідентифікації із улюбленим персонажем дозволяє педагогам через театралізовану діяльність позитивно впливати на дітей (Andzheichak, 2000).

Отже, використання театралізованої діяльності в розвиваючому процесі дозволяє в цілому підвищити рівень ігрової діяльності та комунікативної компетентності. Таким чином, вона повинна використовуватися в роботі з дітьми, так як сприяє навичкам активної та творчої

колективної взаємодії. В процесі створення і реалізації ігрового задуму знаходять свої відображення уявлення дітей про навколишній світ, та їх відношення до тієї чи іншої проблемної ситуації. Оволодіння навичками мімічної, пантомімічної, мовленнєвої виразності сприяє розвитку творчого потенціалу дітей і підвищенню рівня їх соціальної адаптації.

Мистецтво – це універсальний засіб особистісного розвитку на основі виявлення індивідуальних здібностей, різнобічних естетичних потреб та інтересів. Театральне мистецтво є складовою культури суспільства та кожної окремої особистості та активатором естетичного виховання, творчого та емоційного виховання дитини дошкільного віку. Сучасні дослідники І. Кондратець, О. Половіна, називають театральне мистецтво, мистецтвом дитинства, мистецтвом щастя та краси, мистецтвом волі та самовираження. Театральне мистецтво за своєю суттю є споріднене до казки, до особливостей цього жанру, де художній образ здатен жити сам по собі без попередніх пояснень. Казка, як народна, так і класична – це скарбниця, що зберігає історичний досвід, накопичений людством протягом віків. Казка – це першоджерело життя для дитини, а також знайомство із силами добра й зла. Казка – це форма, метод, що дозволяє робити великі образні узагальнення. Погляд на виховання дитини за допомогою театрального мистецтва зробив актуальною проблему впровадження мистецтва у дошкільний період. Л. Виготський, глибоко обґрунтував положення про те, що творчість є постійним супутником дитячого розвитку. Психолог вважав, що дитяча творчість – це переробка пережитих вражень, комбінування їх і розбудова з них нової дійсності, що відповідає запитам та бажанням самої дитини». В. Давидов окреслює, що творчість є постійним супутником дитячого розвитку. Таким чином на основі аналізу наукових досліджень доведено, що: саме період від трьох до п'яти років сприятливий для формування творчості. Для дитини весь світ ще загадковий та проблемний. На думку Д. Ельконіна, у віці близько трьох років у малюка з'являється потреба діяти, як дорослий, «зрівнятися з дорослим» (Amatieva, 1999).

Дитячу творчість за визначенням Н. Ветлугіною, О. Кульчицькою, І. Лернером, Б. Тепло-вим, Є. Фльоріною, слід розуміти як створення

дитиною суб'єктивно нового (значущого для неї) продукту – малюнка, конструкції, гри, оповідання, створення невідомих раніше деталей, що по-новому характеризують створюваний образ: різних варіантів зображень, ситуацій, рухів, характеристик героїв, інших дій; застосування засвоєних раніше способів зображення або засобів виразності у новій ситуації; прояв ініціативи в усьому.

Творчість, активність, ініціативність – необхідні сучасній людині риси. Тож формувати їх потрібно ще з дитинства у різноманітних видах діяльності. Базовим компонентом дошкільної освіти визначено, що метою діяльності дошкільного закладу є забезпечення гармонійного розвитку кожної дитини, створення сприятливих умов для її особистісного становлення та творчої самореалізації. Одним із ефективних засобів педагогічного впливу на розвиток особистості дошкільника названо театралізовану діяльність. Мета театралізованої діяльності: сприяння естетичному вихованню дітей, прилучання їх до мистецтва, розвиток вміння бачити, чути, розуміти красу слова, дії, розвивати артистичні здібності дітей.

Театралізована діяльність передбачає поєднання рухів, співу, художнього слова, міміки, пантоміми для створення художнього образу. Органічне поєднання кількох видів мистецтва створює унікальні можливості для творчого розвитку дітей та є ефективним засобом виховання художнього смаку дошкільника. Набутий у дошкільні роки власний мистецько-комунікативний досвід – це запорука не лише загальнокультурного розвитку дитини, а й розкритості, впевненості, особистісної активності у подальшому житті. Саме в дошкільному віці формуються такі якості особистості дитини як доброзичливе ставлення до дорослих та однолітків, співчуття, співпереживання, пошану до відчуття власної гідності, ініціативність, самостійність у різних видах діяльності, відкритість навколишнього світу (Oliinyk, 2017).

Театралізована гра також є ефективним засобом соціалізації дошкільника в процесі осмислення ним морального підтексту літературного твору, участі в грі, яка створює сприятливі умови для розвитку почуття партнерства. У ході вдосконалення монологів і діалогів, освоєння виразності мови найбільш ефективно відбувається і мовленнєвий розвиток. Театра-

лізована діяльність впливає на розвиток різних сторін життєдіяльності дитини. Вона сприяє розвитку інтелектуальної сфери, адже засобами театру збагачуються знання дитини про театр та людей, які там працюють, вона вчиться порівнювати героїв різних казок, планує власні дії щодо реалізації задуму майбутньої вистави. Читання віршів і казок дорослими. Тому педагоги використовують різні Першими театралізованими діями малюки оволодівають у процесі різноманітних ігор-забав, потішок, хороводів, а також під час прослуховування виразного можливості для того, щоб обіграти будь який предмет, подію, пробуджуючи фантазію дитини. З театралізованими виставами діти можуть познайомитися під час перегляду спектаклів, циркових вистав, лялькового театру у постановці професійних акторів або педагогів, батьків або старших дітей.

Важливе значення для розвитку самостійності, впевненості ініціативи є сюжетно-рольова гра. Це різновид театралізованої гри. Різниця полягає в тому, що в сюжетно-рольовій грі дитина відображає життєві ситуації, а в театральній відображаються сюжети із літературних творів. Саме сюжетно-рольова гра є своєрідним майданчиком, звідки бере свій початок театралізована гра, це дії, передбачені художнім твором або сюжетом реальності. Творчість дитини проявляється у правдивому зображенні персонажу. Дитині потрібно зрозуміти персонаж, його вчинки, його стан, почуття, вміти аналізувати й оцінювати дії. Це значною мірою залежить від досвіду дитини: чим він різноманітніший, то багатіша уява, яскравіші почуття, здатність мислити. Під час розігрування спектаклю у діяльності дітей і справжніх артистів чимало спільного. Дітей також хвилюють враження, реакція глядачів та їхній результат (Martynenko, 2018).

Театральне мистецтво близьке і зрозуміле дітям передусім тому, що в основі його лежить гра, казка. Вона охоплює всі сфери духовного життя дитини – її розум, почуття, уяву. Без казки неможливо уявити дитинство. Саме казка формує в дитині перші уявлення про добро і зло, вчить приймати правильні рішення, наслідуючи позитивних героїв, виховує любов до рідної землі, мови, країни. Заняття театралізованою діяльністю з дітьми розвивають психічні функції особистості дитини, художні здібності,

творчий потенціал, а також загальнолюдську спроможність до міжособистісної взаємодії. творчості, допомагають адаптуватися у суспільстві, відчуті себе успішним. Дорослий має допомагати дитині відкривати риси прекрасного в навколишньому світі, прилучати її до доступних видів художньо-естетичної діяльності (Artemova, 2002).

Театралізована діяльність у закладі дошкільної освіти – це можливість розкриття творчого потенціалу дітей, виховання творчої особистості. Діти вчаться помічати у навколишньому світі цікаві ідеї, втілювати їх, створювати свій художній образ персонажу. Системний підхід до організації театралізованої діяльності дає змогу дітям ставати впевненими у собі та можуть творчо використовувати здобуті знання та вміння в інших видах діяльності.

Театр – це невичерпане джерело почуттів та емоційних відкриттів. Дуже важливо створити таку ситуацію, яка б сприяла бурхливому дитинства.

сплеску дитячої фантазії, атмосферу творчого натхнення, зацікавити дітей можливістю створити свою історію. Діти люблять театральні ігри та постанови і вони стануть не тільки спогадами про дитинство, а й відчуттям свята, проведеного разом з однолітками, батьками та педагогами (Artemova, 2002).

Таким чином, враховуючи вище зазначене, вважаємо, що інтеграторам педагогічного впливу на розвиток творчої особистості дитини дошкільного віку є театралізована діяльність, яка гармонійно впливає на естетичне виховання дітей, залучає їх до мистецтва, розвиває вміння бачити, чути, розуміти красу слова та дії. Театральне мистецтво близьке і зрозуміле дітям, адже в його основі – гра в якій діти, граючись, розвиваються та творять.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в розробці технології лексичного розвитку дітей засобами театральної-ігрової діяльності на різних етапах дошкільного

ЛІТЕРАТУРА:

1. Амацьєва О. П. Діагностика та розвиток творчих здібностей дошкільників у театральній-ігровій діяльності. *Наука і освіта*. 1999. № 5. С. 77–80.
2. Анджейчак А. Психолого-педагогічні умови формування творчої особистості дитини в освітньо-виховних закладах. *Обдарована дитина*. 2000. № 5. С. 8–13.
3. Артемова Л. В. Театр і гра. К. : Томіріс, 2002. С. 108–144.
4. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. Київ : Фенікс, 2014. 137 с.
5. Богуш А. М. Творче самовираження дошкільників у художньо-мовленнєвій діяльності : монографія. Одеса : Черкасов М. П., 2008. 203 с.
6. Водолага Н. В. Навчання розповідання дітей старшого дошкільного віку в театралізованій діяльності : дис. канд. пед. наук : 13.00.02. Одеса, 2001. 218 с.
7. Кондратець І. Ознайомлення дошкільників із театральним мистецтвом. *Палітра педагога*. 2021. № 2. С. 3–9.
8. Мартиненко Г. В. Театралізована діяльність в дитячому садку. Харків : Основа, 2018. 127 с.
9. Олійник О. М. Театральна-ігрова діяльність в умовах дошкільного навчального закладу. Кам'янець-Подільський : Волошук В. О., 2017. 163 с.
10. Шевчук А. Творче освоєння дитиною світу культури. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2012. № 12. С. 4–10.

REFERENCES:

1. Amatieva, O. P. (1999). Diahnostyka ta rozvytok tvorchykh zdibnosti doshkilnykiv u teatralno-ihrovii diialnosti [Diagnostics and development of creative abilities of preschoolers in theatrical and game activities]. *Nauka i osvita – Science and education*, 5, pp. 77–80. [in Ukrainian].
2. Andzheichak, A. (2000). Psykholoho-pedahohichni umovy formuvannia tvorchoi osobystosti dytyny v osvithno-vykhovnykh zakladakh [Psychological and pedagogical conditions for the formation of a child's creative personality in educational institutions]. *Obdarovana dytyna – A gifted child*, 5, 8–13. [in Ukrainian].
3. Artemova, L. V. (2002). Teatr i hra [Theater and play]. K. : Tomiris [in Ukrainian].
4. Bila, I. M. (2014). Psykholohiia dytiachoi tvorchosti [Psychology of children's creativity]. Kyiv : Feniks [in Ukrainian].
5. Bohush, A. M. (2008). Tvorche samovyrazhennia doshkilnykiv u khudozhno-movlennivii diialnosti : monohrafiia [Creative self-expression of preschoolers in artistic and speech activities]. Odessa : Cherkasov M. P. [in Ukrainian].

6. Vodolaha, N. V. (2001). Navchannia rozpovidannia ditei starshoho doshkilnoho viku v teatralizovanii diialnosti [Teaching storytelling to children of older preschool age in theatrical activities]. Candidate's thesis. Odesa. [in Ukrainian].
7. Kondratets, I. (2021). Oznaiomlennia doshkilnykiv iz teatralnym mystetstvom [Acquaintance of preschoolers with theatrical art]. *Palitra pedahoha – A teacher's palette*, 2, 3–9. [in Ukrainian].
8. Martynenko, H. V. (2018). Teatralizovana diialnist v dytiachomu sadku [Theatrical activities in kindergarten]. Kharkiv : Osnova [in Ukrainian].
9. Oliinyk, O.M. (2017). Teatralno-ihrova diialnist v umovakh doshkilnoho navchalnoho zakladu [Theatrical and game activities in the conditions of a preschool educational institution]. Kamianets-Podilskyi : Voloshchuk V. O. [in Ukrainian].
10. Shevchuk, A. (2012). Tvorche osvoiennia dytynoiu svitu kultury [A child's creative exploration of the world of culture]. *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu – Methodist preschool teacher*, 12, 4–10. [in Ukrainian].